ಇರಲಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಇದೊಂದು ಜ್ವಲಂತ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ಸಹಸ್ರಾರು ಭೂಹೀನ ಬಡ ಕೃಷಿ ಕೂಲಿಕಾರರಿಗೆ ನ್ಯಾಯಬದ್ಧವಾದ ಮನೆ ನಿವೇಶನದ ಹಕ್ಕು ನೀಡಲು ಆರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸುವ ಅವಧಿಯನ್ನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ವಿಸ್ತರಿಸಿ, ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಬೇಕು. ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಇವರಿಗಿಂತ ಮೇಲ್ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿರುವ ನಗರಪ್ರದೇಶದ ಬಾಡಿಗೆದಾರರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆಯ ಕಾನೂನು ಇದ್ದು, ಹಳ್ಳಿಯ ಬಡವರಿಗೆ ಯಾವ ರಕ್ಷಣೆಯೂ ಇಲ್ಲದಿರುವುದು ಶೋಚನೀಯ. ಆರ್ಜಿಹಾಕುವ ಸಮಯ ವಿಸ್ತರಿಸಬೇಕು. ಶಿಕ್ಷಲೆಬ್ಬಿಸದಂತೆ ರಕ್ಷಣೆ ನೀಡಬೇಕು. ಬಡ ಕೃಷಿ ಕೂಲಿಕಾರರಿಗಾಗುತ್ತಿರುವ ಅನ್ಯಾಯವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಒತ್ತಾಯಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್ (ಕಾನೂನು ಮತ್ತು ಸಂಸದೀಯ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಮಂತ್ರಿ). —ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಸದರಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪರಿಶೀಲನೆಯನ್ನು ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಆರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸುವ ಅವಧಿಯನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿದಲ್ಲಿ ಜೋಪಾ ಹಾಗೂ ದುರದ್ದೇಶದಿಂ ಆರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸಲ್ಲಿಸಬಹುದಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಹಾಗೂ ಈಗಾಗಲೇ ವಿಸ್ತರಿಸಿದ ಅವಧಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಇದ್ದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಅವಧಿ ಸರಿ ಅಲ್ಲವೆಂದು ಕಂಡುಬಂದಿದ್ದು ಅವಧಿ ವಿಸ್ತರಿಸುವ ವಿಷಯವನ್ನು ಕೈಬಿಡಲಾಗಿದೆ.

೩ ಮಂಗಳೂರು ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಸಮುಚ್ಚಯಕ್ಕೆ ಎರಡನೆಯ ಹಂತದ ವಿಸ್ತರಣೆ.

ಶ್ರೀ ಬ್ಲೇಸಿಯಸ್ ಎಂ. ಡಿ'ಸೋಜ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿರುವ ಕೋರ್ಟ್ ಕಾಂಪ್ಲೆಕ್ಸ್ ಕಟ್ಟಡಕ್ಕೆ ೨ನೇ ಹಂತದ ವಿಸ್ತರಣೆ ಅತಿ ಅಗತ್ಯ. ಈ ಕುರಿತು ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಸರಕಾರದ ಮುಂದೆ ಬೇಡಿಕೆ ಇದೆ. ಅನೇಕ ಬಾರಿ ಒತ್ತಾಯಿಸಲಾಗಿದೆ. ತಾರೀಖು ೨೨-೧೧-೮೫ರ ಸರ್ಕಾರಿ ಆಜ್ಞೆ ಪ್ರಕಾರ ರೂ.೧೨ ಲಕ್ಷದ ಕಾಮಗಾರಿಗೆ ಆಡಳಿತ ಮಂಜೂರಾತಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ದಿನಾಂಕ ೧೫-೧-೮೬ರಂದು ಮುಖ್ಯ ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ರವರು ರೂ. ೧೩ ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ತಾಂತ್ರಿಕ ಮಂಜೂರಾತಿ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಕಳೆದ ಎರಡೂವರೆ ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಈ ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭ ಆಗಿಲ್ಲ. ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಕಟ್ಟಡ ವಿಸ್ತರಣೆ ಆಗದಿರುವುದು ಪರಮ ಅನ್ಯಾಯ. ೨ನೇ ಹಂತದ ಕಾಮಗಾರಿ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಉಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದವರು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನ ಸೆಳೆದಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕಾಮಗಾರಿ ಕೂಡಲೇ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಬೇಕು, ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಕಟ್ಟಡ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯ ದೊರಕಬೇಕು ಎಂದು ಸರಕಾರವನ್ನು ನಾನು ಒತ್ತಾಯಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್.(ಕಾನೂನು, ಸಂಸದೀಯ ವ್ಯವಹಾರಗಳು ಮತ್ತು ಆಹಾರ ಸಚಿವರು).—ಸರ್ಕಾರವು ೧೯೮೫-೮೬ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಮಂಗಳೂರಿನ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಸಮುಚ್ಚಯಕ್ಕೆ, ಹೊಂದಿಕೊಂಡ ಕಟ್ಟಡದ ಮೇಲೆ ಎರಡನೇ ಹಂತದ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕಾಗಿ ನಕ್ಷೆಗಳು ಮತ್ತು ೧೨-೦೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಅಂದಾಜುಗಳಿಗೆ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಅನುಮೋದನೆಯನ್ನು ನೀಡಿದೆ. ಹಣದ ಕೊರತೆಯಿಂದಾಗಿ, ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಡ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕಾಗಿ ೧೯೮೫-೮೬ನೇ ಸಾಲಿನ ಬಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡುವುದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಪ್ರಸ್ತುತ ವರ್ಷದಲ್ಲಿಯೇ ನಿರ್ಮಾಣ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ೧೯೮೫ರ ಡಿಸೆಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ಪೂರಕ ಅನುದಾನಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡಲು ಹಣಕಾಸು ಇಲಾಖೆಯೊಂದಿಗೆ ಸಮಾಲೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

೪ ಮಂಗಳೂರಿನ ಹಳೆಯ ಬಂದರಿನ ಅಳಿವೆ ಬಾಗಿಲಿನಲ್ಲಿ ಹೂಳೆತ್ತದೆ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಮೀನುಗಾರರ ದೋಣಿಗಳಿಗೆ ಹಾನಿಯಾಗಿ ಪ್ರಾಣ ನಷ್ಟವಾಗಿರುವುದಿನ್ನು.

ಶ್ರೀ ಬಿ.ಎಂ. ಇದಿನಬ್ಬ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಂಗಳೂರು ಹಳೆ ಬಂದರಿನ ಅಳಿವೆ ಬಾಗಿಲಿನಲ್ಲಿ ಹೂಳೆತ್ತದೆ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಕಳೆದ ನಾಲ್ಕೈದು ವರ್ಷಗಳಿಂದ, ಮಳೆಗಾಲ ದಿನ್ನೆಗೆ ತಾಗಿ ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಗಟ್ಟಲೆ ಮೀನುಗಾರರ ದೋಣಿಗಳು ನಾಶವಾಗಿವೆ. ೧೫ಕ್ಕೂ ಮಿಕ್ಕಿ